

Standardy ochrony małoletnich w Uniwersytecie w Białymstoku (wersja zupełna)

Preambuła

Standardy ochrony małoletnich to zbiór zasad, które na Uniwersytecie w Białymstoku mają być przestrzegane i stosowane w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego. Standardy mają zapewnić bezpieczeństwo małoletnim przebywającym na terenie Uniwersytetu w Białymstoku.

Członkowie wspólnoty uczelni traktują małoletnich z szacunkiem, uwzględniają ich godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy przez opiekunów oraz członków wspólnoty uczelni wobec małoletnich.

Członkowie wspólnoty uczelni działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Uniwersytetu w Białymstoku oraz swoich kompetencji. Ponadto w kontaktach z małoletnimi zobowiązują się kierować ich dobrem i najlepszym interesem. Na uczelni uwzględnia się także sytuację małoletnich ze szczególnymi potrzebami w sposób dostosowany do ich potrzeb.

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Znaczenie terminów stosowanych w niniejszych standardach:

- 1) małoletni – osoba, która nie ukończyła 18. roku życia,
- 2) opiekun – rodzic lub opiekun prawny lub opiekun faktyczny małoletniego,
- 3) UwB, uczelnia – Uniwersytet w Białymstoku,
- 4) członek wspólnoty uczelni – pracownik, student, doktorant UwB, stażysta, wolontariusz, inna osoba fizyczna wykonująca czynności na rzecz uczelni na podstawie umów zawartych z UwB,

- 5) krzywdzenie – popełnienie lub usiłowanie popełnienia czynu zabronionego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym członków wspólnoty uczelni, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie,
 - 6) kierownik jednostki – dziekan wydziału, kierownik jednostki ogólnouczelnianej lub innej prowadzącej zajęcia dydaktyczne lub organizującej działalność, podczas której członek wspólnoty uczelni będzie miał kontakt z małoletnimi,
 - 7) prorektor – prorektor ds. studentów i doktorantów, osoba odpowiedzialna za wdrożenie i monitorowanie realizacji standardów na uczelni,
 - 8) ustawa – ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich,
 - 9) rejestr – Rejestr Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym,
 - 10) standardy – Standardy ochrony małoletnich w Uniwersytecie w Białymstoku,
 - 11) dane osobowe małoletniego – wszelkie informacje, umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego wizerunek.
2. W szczególności za działalność objętą ochroną małoletnich uznaje się na uczelni:
- 1) prowadzenie zajęć dydaktycznych w ramach studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich,
 - 2) prowadzenie kursów dokształcających, szkoleń i szkół letnich,
 - 3) prowadzenie innych zajęć związanych z edukacją oraz udziałem w projektach edukacyjnych i promocyjnych,
 - 4) organizowanie wydarzeń o charakterze rozrywkowym, upowszechniającym naukę, integracyjnym, rekreacyjnym, sportowym, turystycznym itp. (w tym wydarzeń organizowanych przez samorzady i organizacje studentów i doktorantów),
 - 5) udzielanie wsparcia psychologicznego przez uprawnione jednostki UwB,
 - 6) zakwaterowanie małoletnich w domach studenckich,
 - 7) inną działalność o charakterze edukacyjnym, wychowawczym, wypoczynkowym, w której uczestniczą osoby małoletnie.
3. W standardach określa się:
- 1) zasady bezpiecznej rekrutacji oraz weryfikacji członków wspólnoty uczelni,
 - 2) zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi, a członkami wspólnoty,
 - 3) zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku małoletnich,
 - 4) zasady bezpiecznego korzystania przez małoletniego z Internetu,

- 5) zasady realizacji standardów na uczelni,
- 6) zasady postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

§ 2

Zasady bezpiecznej rekrutacji oraz weryfikacji członków wspólnoty uczelni

1. Osoba przed podjęciem zatrudnienia lub przed dopuszczeniem jej do czynności związanych z działalnością objętą ochroną małoletnich jest zobowiązana do przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw wskazanych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub odpowiadających tym przestępstwom czynów zabronionych, określonych w przepisach prawa obcego.
2. Na weryfikację, o której mowa w ust. 1, składają się:
 - 1) obowiązek uczelni uzyskania informacji o osobie z rejestru,
 - 2) obowiązek uzyskania przez osobę i przedłożenia uczelni informacji z Krajowego Rejestru Karnego oraz złożenia wzorów oświadczeń zgodnie z Załącznikami nr 1-3 do niniejszych standardów.
3. Upoważnieni przez prorektora pracownicy uczelni weryfikują osoby, o których mowa w ust.1.
4. Weryfikacja osób, z którymi ma zostać nawiązany stosunek pracy lub które mają zostać dopuszczone do działalności objętej ochroną jest jednorazowa (w ramach jednego stosunku pracy, umowy lub cyklu kształcenia).
5. Weryfikacji osób, o których mowa w ust. 1, dokonują:
 - 1) na pisemny wniosek kierownika jednostki – upoważnieni pracownicy Działu Spraw Osobowych, w przypadku kandydatów do pracy na stanowiska pracy związane z działalnością objętą ochroną małoletnich, z którymi ma zostać zawarta umowa o pracę – przed zawarciem umowy o pracę,
 - 2) na pisemny wniosek kierownika jednostki administracji centralnej, upoważnieni pracownicy Działu Spraw Osobowych, w przypadku pracowników, którzy wykonują lub będą wykonywać zadania związane z działalnością objętą ochroną małoletnich – przed dopuszczeniem ich do tych zadań.

- 3) na pisemny wniosek kierownika jednostki upoważnieni pracownicy danej jednostki, w przypadku pracowników, którzy wykonują lub będą wykonywać zadania związane z działalnością objętą ochroną małoletnich – przed dopuszczeniem ich do tych zadań.
6. Informację z KRK, uzyskaną w postaci papierowej bądź elektronicznej, przedkłada się odpowiednio w Dziale Spraw Osobowych lub we właściwej jednostce. Koszty ponosi osoba zobowiązana do złożenia informacji z KRK.
7. W przypadku negatywnej weryfikacji danej osoby nie nawiązuje się z nią stosunku pracy lub nie dopuszcza się jej do wykonywania działalności objętej ochroną małoletnich.
8. Osoba zweryfikowana ma obowiązek niezwłocznie poinformować UwB o każdej zmianie danych w KRK lub zmianie mającej wpływ na treść dokumentów określonych w art. 21 ustawy, uniemożliwiającej wykonywanie zadań związanych z działalnością objętą ochroną małoletnich.
9. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec członka wspólnoty uczelni postępowania karnego o przestępstwo skierowane przeciwko wolności seksualnej lub innemu dobru osobistemu małoletniego, rektor niezwłocznie odsuwa go od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.
10. Dokumentację związaną z weryfikacją osób zatrudnianych lub dopuszczanych do działalności objętej ochroną małoletnich utrwała się w formie wydruku. W przypadku osób będących pracownikami wydruk dołącza się do akt osobowych. W przypadku pozostałych osób wydruk dołącza się do dokumentacji dotyczącej tej osoby.

§ 3

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi, a członkami wspólnoty

1. Zasady bezpiecznych relacji obowiązują wszystkich członków wspólnoty uczelni.
2. Każdy członek wspólnoty uczelni w ramach wykonywanych obowiązków jest zobowiązany do zwracania uwagi na znamiona krzywdzenia małoletnich. W przypadku zauważenia niepokojącego zachowania lub sytuacji, każdy zobowiązany jest zapewnić małoletniemu wsparcie i stosować zasady zgodne z przyjętymi standardami.

3. Członkowie wspólnoty uczelni prowadzący działalność objętą ochroną małoletnich, o której mowa w § 1 ust. 2, zobowiązani są do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się ze standardami zgodnie z Załącznikiem nr 4 do niniejszych standardów.
4. Kontakt z małoletnim powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy lub realizacji zadań wynikających z prowadzenia działalności objętej ochroną.
5. Członkowie wspólnoty uczelni w trakcie prowadzonej działalności zobowiązani są do:
 - 1) kierowania się dobrem małoletnich,
 - 2) okazywania szacunku małoletnim oraz zachowania cierpliwości,
 - 3) postępowania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania,
 - 4) równego traktowania małoletnich, niezależnie od płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności oraz dysfunkcji lub zaburzeń występujących u małoletniego,
 - 5) utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy ich reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji oraz jego wieku, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich,
 - 6) niekrzywdzenia na małoletniego, za wyjątkiem okoliczności wymagającej tego z uwagi na jego bezpieczeństwo lub bezpieczeństwo innych małoletnich,
 - 7) zwracania uwagi na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy małoletnimi,
 - 8) komunikowania się z małoletnimi i ich opiekunami tylko i wyłącznie za pomocą oficjalnych kanałów komunikacyjnych uczelni (zabronione jest komunikowanie się za pośrednictwem mediów społecznościowych, prywatnych kont pocztowych, prywatnego telefonu, chyba że w danych okolicznościach jest to przyjęty sposób komunikacji, a opiekunowie wyrazili na taki kontakt zgodę),
 - 9) wysłuchania małoletniego oraz udzielenia mu wyczerpującej odpowiedzi dostosowanej do sytuacji oraz jego możliwości poznawczych,
 - 10) w przypadku podejmowania decyzji dotyczących małoletniego, należy go o nich poinformować i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania,
 - 11) szanowania prawa małoletniego do prywatności, a w przypadku konieczności odstępstwa od zasady poufności w celu jego ochrony, należy mu tę sytuację niezwłocznie wyjaśnić,

- 12) nieprzebywania z małoletnim sam na sam w pomieszczeniu, a w razie konieczności porozmawiania z małoletnim na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać o to, aby być w zasięgu wzroku innych lub poprosić drugiego pracownika o obecność podczas przeprowadzania takiej rozmowy,
 - 13) nieujawniania osobom nieuprawnionym informacji o małoletnim,
 - 14) zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich i ich opiekunów w przypadku utrzymywania przez członka wspólnoty uczelni relacji towarzyskich lub rodzinnych z małoletnim, jeśli małoletni i jego opiekunowie są osobami bliskimi wobec członka,
 - 15) poinformowania małoletniego, że w sytuacji gdy czuje się niekomfortowo w związku z konkretnym zachowaniem czy wypowiedzią, może on podzielić się tym z jakimkolwiek członkiem wspólnoty uczelni i oczekiwać od niego odpowiedniego wsparcia.
6. Członkom wspólnoty uczelni nie wolno nawiązywać z małoletnimi kontaktu fizycznego, w szczególności dotykać w sposób, który może zostać uznany za niestosowny lub nieprzyzwoity. Nie dotyczy to sytuacji, w której kontakt fizyczny jest niezbędny dla zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa albo wynika ze specyfiki działalności objętej ochroną małoletnich lub zachodzi potrzeba udzielenia pomocy małoletniemu ze szczególnymi potrzebami, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni lub jego opiekun wyrazi zgodę na oferowaną pomoc.
 7. W przypadku wątpliwości, co do pełnoletności osoby biorącej udział w działalności prowadzonej na UwB, członek wspólnoty uczelni jest zobowiązany zapytać o wiek małoletniego.

§ 4

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku małoletnich

1. W UwB stosuje się standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami wewnątrzuczelnianymi.
2. Uczelnia, uznając prawo małoletnich do prywatności i ochrony ich dóbr osobistych, zapewnia ochronę danych osobowych małoletnich, w tym ich wizerunku.

3. Udostępnienie danych osobowych małoletniego oraz upublicznienie wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie przez członków wspólnoty uczelni wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego. Powyższe dotyczy w szczególności publikowania wizerunku na portalach społecznościowych.
4. W przypadku gdy wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
5. Członkom wspólnoty uczelni nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego przebywającego na uczelni bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego.
6. W przypadku podejrzenia niewłaściwego rozpowszechniania wizerunku, danych osobowych małoletniego, w tym w szczególności danych wrażliwych, osoba, która powzięła o tym informację niezwłocznie zgłasza takie zdarzenie Inspektorowi Ochrony Danych.

§ 5

Zasady bezpiecznego korzystania przez małoletniego z Internetu

1. Uczelnia, zapewniając dostęp do Internetu, zobowiązuje się podejmować działania zabezpieczające, które zapobiegą dostępowi małoletnich do treści mogących stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, poprzez instalację odpowiedniego oprogramowania.
2. Członek wspólnoty uczelni ma obowiązek poinformowania małoletniego o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu oraz czuwania nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu podczas zajęć organizowanych na UwB z wykorzystaniem komputerów.
3. Na terenie uczelni dostęp małoletniego do Internetu jest możliwy wyłącznie na urządzeniach uczelni i pod nadzorem członka wspólnoty uczelni.
4. W przypadku wykrycia niebezpiecznych treści na komputerach uczelni lub zaistnienia zdarzeń godzących w bezpieczeństwo małoletnich związanych z korzystaniem z Internetu należy niezwłocznie powiadomić o tym incydencie Dział Sieni Komputerowych.

5. W przypadku ustalenia, że z komputera, na którym znajdowały się niebezpieczne treści, korzystał małoletni, prorektor informuje jego opiekunów prawnych o zaistniałym incydencie.

§ 6

Zasady realizacji standardów na uczelni

1. Prorektor zapoznaje z obowiązującymi standardami członków wspólnoty uczelni oraz sprawuje nadzór nad ich przestrzeganiem. W razie stwierdzenia potrzeby organizuje członkom szkolenia dotyczące standardów.
2. Kierownik jednostki jest odpowiedzialny za zapoznanie pracowników danej jednostki z obowiązującymi standardami, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących obowiązku uzyskiwania zaświadczeń z Krajowego Rejestru Karnego oraz zgłaszanie osobom upoważnionym w danej jednostce do weryfikacji w rejestrze osób prowadzących wykłady, szkolenia, kursy oraz inne zajęcia, przedsięwzięcia, jeśli uczestniczą w nich małoletni.
3. Prorektor, mając na względzie dobro małoletnich, jest zobowiązany niezwłocznie rozpatrywać wszystkie zgłoszenia zdarzeń, także te dokonane anonimowo, i podejmować stosowne dalsze działania.
4. Prorektor jest odpowiedzialny za prowadzenie rejestru zdarzeń oraz dokumentacji z nimi związanymi.
5. W celu zapewnienia dostosowania standardów ochrony małoletnich do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prorektor dokonuje ich przeglądu minimum raz na dwa lata. Prorektor przeprowadza także wśród członków wspólnoty uczelni ankietę mającą na celu weryfikację aktualności standardów oraz poddaje analizie zgłoszone zdarzenia.
6. Wnioski z przeprowadzonego przeglądu prorektor przedstawia rektorowi w postaci pisemnego raportu. Na jego podstawie rektor dostosowuje standardy do aktualnych potrzeb.

§ 7

Zasady postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. W przypadku stwierdzenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego należy zadbać o jego bezpieczeństwo i podjąć działania mające na celu przerwanie krzywdzenia.
2. Członek wspólnoty uczelni, który powziął wiadomość lub podejrzenie, że zaistniała sytuacja wskazana w ust. 1, jest zobowiązany o tym fakcie poinformować prorektora oraz swojego bezpośredniego przełożonego.
3. W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego, osoba ujawniająca zdarzenie bezzwłocznie dzwoni na numer alarmowy 112, a następnie informuje o tym zdarzeniu prorektora oraz swojego bezpośredniego przełożonego.
4. W przypadku powzięcia informacji, o której mowa w ust. 1, prorektor dokonuje rozpoznania sytuacji oraz udziela niezbędnego wsparcia małoletniemu lub jego opiekunowi, w tym kieruje wyżej wymienionych do właściwych instytucji publicznych lub zwraca się do takich instytucji.
5. Członek wspólnoty uczelni, o którym mowa w ust. 2, jest zobowiązany do wypełnienia karty zgłoszenia zdarzenia w formie pisemnej lub elektronicznej oraz przekazania jej prorektorowi. Wzór karty stanowi Załącznik nr 5 do niniejszych standardów. W przypadkach zdarzeń niecierpiących zwłoki zgłoszenia zdarzenia można dokonać w formie pisemnej notatki.
6. W przypadku, gdy istnieje podejrzenie, że w krzywdzenie małoletniego może być zaangażowany prorektor, informację o podejrzeniu należy przekazać bezpośrednio rektorowi.
7. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez członka wspólnoty rektor natychmiast odsuwa taką osobę od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą, w której uczestniczy prorektor oraz osoba protokolująca przebieg spotkania.

8. W przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia ze strony innego małoletniego na terenie uczelni należy przeprowadzić rozmowę osobno z opiekunami małoletniego krzywdzącego i krzywdzonego.
9. W przypadku, gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili jego opiekunowie, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, to należy ich o tym fakcie poinformować pisemnie.
10. W przypadku ustalenia, że problem krzywdzenia nie wymaga interwencji prawnokarnej oraz nie ma zagrożenia dla zdrowia lub życia małoletniego, prorektor organizuje spotkanie z rodzicami lub opiekunem małoletniego i osoby, która zgłosiła zdarzenie. Podczas spotkania zostają określone sposoby wsparcia i ewentualnego reagowania stosownie do sytuacji małoletniego. Ze spotkania sporządza się notatkę.
11. W przypadku stwierdzenia podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego, mogących stanowić czyn karalny rektor lub prorektor niezwłocznie powiadamia odpowiednie służby oraz organy ścigania lub sąd opiekuńczy, w razie potrzeby składając zawiadomienie o możliwości popełnienia czynu karalnego.
12. Prorektor informuje opiekunów małoletniego o zaistniałej sytuacji oraz obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny lub opiekuńczy, ośrodek pomocy społecznej).
13. Członek wspólnoty uczelni, który powziął wiadomość o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, zobowiązany jest do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń lub właściwym służbom lub instytucjom.
14. Prorektor opracowuje plan naprawczy zawierający:
 - 1) działania uczelni w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa,
 - 2) sposoby wsparcia i ewentualnego reagowania stosownie do sytuacji małoletniego,
 - 3) wnioski uwzględniające rekomendowane działania, które należy wdrożyć, aby wyeliminować lub zminimalizować ryzyka powtórzenia się podobnego zdarzenia.

W opracowaniu planu powinien uczestniczyć małoletni oraz jego opiekunowie.